

**МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Приймальної комісії

Державного податкового університету

Дмитро СЕРЕБРЯНСЬКИЙ

2024 р.

**ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ІСПИТУ**

з історії України

**при вступі на навчання для здобуття ступеня магістра
на основі ступеня бакалавра, магістра (ОКР спеціаліста)
галузі знань 01«Освіта / Педагогіка»
за спеціальністю 014 «Середня освіта»
освітньої програми «Середня освіта (Історія. Правознавство)»**

Ірпінь – 2024

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка	4
2. Зміст фахового іспиту	5
3. Критерії оцінювання результатів фахового іспиту	14
4. Зразок завдання фахового іспиту	15
5. Список рекомендованих джерел	22

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма фахового іспиту при вступі на навчання для здобуття ступеня магістра на основі здобутого ступеня бакалавра, магістра (ОКР спеціаліста) галузі знань 01 «Освіта / Педагогіка», за спеціальністю 014 «Середня освіта» освітньої програми «Середня освіта (Історія. Правознавство)» розроблена відповідно до Положення про приймальну комісію Державного податкового університету, Правил прийому на навчання для здобуття вищої освіти до Державного податкового університету в 2024 році.

Програма фахового іспиту включає матеріал державної програми з дисципліни: **«Історія України»**.

Метою фахового іспиту є визначення науково-теоретичного рівня підготовки вступників.

Головним завданням фахового іспиту є встановлення рівня знань вступників із навчальної дисципліни «Історія України».

Програма фахового іспиту складається з пояснювальної записки, змісту фахового вступного випробування з навчальної дисципліни «Історія України», критеріїв оцінювання результатів фахового іспиту, списку рекомендованих джерел.

Кожний екзаменаційний білет містить 50 тестових завдань.

ЗМІСТ
ФАХОВОГО ІСПИТУ З НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ
«ІСТОРІЯ УКРАЇНИ»

Тема 1. Вступ до історії України. Стародавня історія України

Історія України як наука. Загальна періодизація. Хронологія. Історичні джерела. Археологія. Цивілізація. Джерела з історії України.

Поява та розселення людей на території України. Найвідоміші стоянки на території України. Поява людини сучасного типу. Неолітична революція. Трипільська культура. Кочовики раннього залізного віку. Античні міста-держави в Північному Причорномор'ї та Криму. Велике переселення народів. Перші писемні згадки про давніх слов'ян.

Тема 2. Київська держава

Розселення східнослов'янських племінних союзів на території сучасної України. Зародження Київської держави та її перші правителі. Правління княгині Ольги: перші реформи. Правління князя Святослава. Володимир Великий: Хрещення Русі-України, реформи та зовнішня політика. Ярослав Мудрий. «Руська правда». Київська держава за часів правління Ярославичів. Любецький з'їзд князів. Володимир Мономах. Мстислав Великий. Доба роздробленості. Удільні князівства на теренах сучасної України. Перша літописна згадка слова «Україна». Суспільно-політичне та господарське життя. Культура, освіта та писемність в Русі-Україні.

Тема 3. Галицько-Волинська держава. Монгольська навала

Об'єднання Галицького та Волинського князівств за Романа Мстиславича. Монгольська навала. Золотоординське панування над українськими землями. Внутрішня та зовнішня політика Данила Романовича. Коронація Данила. Наступники Данила Романовича. Культура в Галицько-Волинській державі.

Тема 4. Литовсько-руська держава. Українські землі у складі Великого князівства Литовського та інших держав (у другій половині XIV – першій половині XVI ст.)

Входження українських земель під владу Польщі та Литви у XIV ст. Характер польського та литовського правління. Входження українських земель до складу інших держав (Угорське королівство, Молдавське князівство, Османська імперія, Кримське ханство, Московське царство). Кревська унія. Міста. Магдебурзьке право. Остаточна ліквідація Київського та Волинського князівств. Перехід Чернігово-Сіверщини під владу Московії. Утворення Кримського ханства. Розвиток культури та освіти.

Тема 5. Українські землі у складі Речі Посполитої (друга половина XVI – перша половина XVII ст.)

Люблінська унія. Берестейська унія. Становище Православної церкви. Братський рух. Запорозька січ. Козацько-селянські повстання 1590-х рр. Морські походи козаків проти осман та татар. Хотинська битва. Петро Конашевич-Сагайдачний. Відновлення ієрархії Православної церкви у 1620 р. Козацько-селянські повстання 1620-х – 1630-х рр. «Ординація Війська Запорозького». «Золотий спокій». Кріпацтво. Панщина. Фільварки. Розвиток культури та освіти. Києво-Могилянська колегія.

Тема 6. Національно-визвольна війна українського народу під проводом Б. Хмельницького середини XVII ст.

Передумови та причини війни. Богдан Хмельницький. Битви на Жовтих Водах, під Корсунем, під Пилявцями, облога Львова і Замостя. Зборівський договір. Утворення козацько-гетьманської держави. Політичний та адміністративно-територіальний устрій, фінансова система та судочинство. Молдавські походи Б. Хмельницького. Батозька битва. Жванецька облога. Переяславська рада. Угода з Московією – «Березневі статті» 1654 р. Війна Війська Запорозького та Московії проти Речі Посполитої та Кримського ханства. Віленське перемир'я.

Тема 7. Українські землі наприкінці 50-х – у 80-ті рр. XVII ст.

Гетьман І. Виговський. Гадяцька угода. Московсько-українська війна 1658–1659 рр. Гетьман Ю. Хмельницький. Переяславський договір 1659 р.

Територіальний розкол Гетьманщини. Гетьмани П. Тетеря та І. Брюховецький. Андрусівське перемир'я 1667 р. Гетьман П. Дорошенко, його боротьба за об'єднання України. Д. Многогрішний та І. Самойлович. Чигиринські походи. «Великий згін». Бахчисарайський договір. Занепад Правобережжя. «Вічний мир» 1686 р. Запорозька січ та її місце у подіях часів «Руїни». І. Сірко. Слобідська Україна. Адміністративно-територіальний та політичний устрій. Господарське, культурне та церковне життя в українських землях. Підпорядкування Київської митрополії Московському патріархату.

Тема 8. Українські землі наприкінці XVII – у першій половині XVIII ст.

І. Мазепа. Коломацькі статті 1687 р. Правобережна Україна в останній чверті XVII – на поч. XVIII ст. Повстання 1702–1704 рр. під проводом С. Палія. Україна в подіях Північної війни. Українсько-шведський союз. Каральні акції московського царя проти України. Полтавська битва 1709 р. Гетьман П. Орлик та його Конституція. Гетьман І. Скоропадський. П. Полуботок. Перша Малоросійська колегія. «Рішительні пункти». Гетьман Д. Апостол, його реформи. Діяльність «Правління гетьманського уряду». Кам'янська та Олешківська січі. Нова (Підпільненська) січ.

Розвиток культури, освіти.

К. Розумовський. Остаточна ліквідація гетьманства. Друга Малоросійська колегія. П. Рум'янцев. Ліквідація козацького устрою на Слобожанщині та

Лівобережжі. Нова січ. П. Калнишевський. Ліквідація Запорозької січі. Задунайська січ.

Впровадження кріпацтва на Лівобережжі та Слобожанщині. Гайдамацький та опришківський рухи. Коліївщина. Поділи Речі Посполитої та доля українських земель. Галичина під владою Австрії. Реформи Марії-Терезії та Йосифа II. Розвиток науки, культури та освіти. Музика. Архітектура. І. Григорович-Барський. Філософія. Г. Сковорода. Графіка. Живопис.

Тема 9. Українські землі у складі Російської імперії наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст.

Адміністративно-територіальний устрій. Становище українського народу. Початок українського національного відродження. Ідея соборності українських земель. Новгород-Сіверський гурток. І. Котляревський. «Енеїда». Українські землі у часи війн Російської імперії з Османською імперією та Францією. Масонство. Декабристський рух. Повстання Чернігівського полку. Польське повстання 1830–1831 рр. та Україна. Війна з Османською імперією 1828–1829 рр. Ліквідація Задунайської січі. Азовське козацтво.

Початок промислової революції. Міста. Одеса. Розвиток внутрішньої торгівлі. Соціальні рухи. Антикріпосницький рух. У. Кармалюк.

Кирило-Мефодіївське братство. Т. Шевченко. «Кобзар». М. Костомаров, П. Куліш

Тема 10. Західноукраїнські землі в складі Австрійської імперії наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст.

Адміністративно-територіальний устрій українських земель. Початок українського національного відродження. Антикріпосницький рух. Л. Кобилиця. Українська ідея в середовищі греко-католицьких священників. «Руська трійця». М. Шашкевич. Альманах «Русалка Дністровая». Український національно-визвольний рух на західноукраїнських землях під час революції 1848–1849 рр. в Австрійській імперії. Скасування кріпацтва. Головна руська рада. Газета «Зоря Галицька». Слов'янський з'їзд у Празі. Українське представництво в першому Австрійському парламенті.

Тема 11. Культура України кінця XVIII – першої половини XIX ст.

Розвиток освіти та науки. Відкриття університетів в Києві та Харкові. Закриття Києво-могилянської академії. Розвиток літератури та мистецтва. Романтизм. Розвиток архітектури. Класицизм. Галицько-руська матиця. Собор руських вчених. Духовне життя. Ліквідація греко-католицької церкви на Правобережжі. Історична наука. Фольклористика. М. Цертелєв. М. Максимович. «Історія Русів». Д. Бантиш-Каменський. «Історія Малої Росії». Київська археографічна комісія.

Тема 12. Наддніпрянська Україна в другій половині XIX ст.

Події Кримської війни 1853–1856 рр. на українських землях. «Київська козаччина». Скасування кріпацтва. Реформи царського уряду у 1860-х–1870-х рр. Модернізація та індустріалізація. Зміни у соціальному складі населення наддніпрянських українських земель. Український національний рух та його засади. Громадівський рух. Журнал «Основа». Київська громада. В. Антонович. М. Драгоманов. Б. Грінченко. П. Чубинський. «Південно-Західний відділ Російського географічного товариства». Газета «Київський телеграф». Політика царського уряду щодо України. Валувський циркуляр (1863 р.) та Емський указ (1876 р.) Початок політизації українського національного руху на Наддніпрянщині. «Братствотарасівців». Польський національно-визвольний рух та повстання 1863–1864 рр.

Тема 13. Західноукраїнські землі у складі Австрійської (Австро-Угорської) імперії в другій половині XIX ст.

Політика австрійського уряду. Розвиток економіки. Нафтовидобування. Кооперативний рух. Трудова еміграція. Суспільно-політичне життя. Москвофіли. Народовці. Українсько-польські відносини. «Нова ера». Радикали. Політизація українського національного руху наприкінці XIX ст. Русько-українська радикальна партія. І. Франко. Ю. Бачинський. «Україна ірредента». УНДП. УСДП. Культурне життя. Товариство «Просвіта». Наукове товариство ім. Т. Шевченка.

Тема 14. Культура України в другій половині XIX – на початку XX ст.

Відкриття Одеського та Чернівецького університетів. Спеціалізовані вищі навчальні заклади. Д. Заболотний. І. Мечников. А. Кримський. М. Грушевський. Д. Яворницький. Реалізм та модерністський поворот в українській літературі. Леся Українка. М. Коцюбинський. В. Винниченко.

Музичне мистецтво. М. Лисенко. С. Крушельницька. Образотворче мистецтво. Передвижництво та Україна. Художники початку XX ст. С. Васильківський, М. Пимоненко. Театральне мистецтво та драматургія. «Корифеї українського театру». Заснування українського професійного театру. Меценатство.

Утворення монополістичних об'єднань. Соціально-економічна криза 1900–1903 рр. Активізація робітничого та селянського руху. Зародження перших українських політичних партій. Самостійницька та автономістська течії. Події Революції 1905–1907 рр. в українських землях. Українські періодичні видання. «Просвіта».

Тема 15. Наддніпрянська Україна в 1900–1914 рр.

Українські парламентські громади у I та II Державних Думах. Посилення національного гніту у 1907–1914 рр. Російський націоналізм. Аграрна реформа П. Столипіна. Український національний рух у 1907–1914 рр. Товариство українських поступовців.

Тема 16. Західноукраїнські землі у складі Австро-Угорської імперії у 1900–1914рр.

Становище промисловості та сільського господарства. Активізація та радикалізація українського політичного руху. Народне віче. Виборча реформа 1907 р. та становище українського парламентського представництва. Греко-католицька церква в житті українського населення. Митрополит Андрей Шептицький. Проблеми освіти. Фізкультурно-спортивні товариства «Сокіл», «Січ», «Пласт». І. Боберський. К. Трильовський.

Тема 17. Україна в період Першої світової війни

Україна в геополітичних планах країн Антанти і Троїстого союзу. Позиції українських політичних сил щодо війни. Головна українська рада. Загальна українська рада. Кость Левицький. Союз визволення України. Дмитро Донцов. Легіон Українських січових стрільців. Перебіг воєнних дій в українських землях у 1914–1917 рр. Галицька битва. Брусиловський прорив. Політика Російського уряду в західноукраїнських землях. Політика Австрійського уряду. Політичні та соціально-економічні наслідки Першої світової війни.

Тема 18. Українська революція

Лютневі події 1917 р. в Петрограді. Початок Української революції. Утворення Української Центральної Ради (УЦР), її партійний склад і політична програма. М. Грушевський. С. Єфремов. Український національний конгрес. Початок українізації армії. Відносини УЦР з Тимчасовим урядом Росії. I Універсал УЦР. Генеральний секретаріат. В. Винниченко. II Універсал УЦР. Політична боротьба в Україні у липні–жовтні 1917 р. Вільне козацтво. Більшовицький переворот. III Універсал УЦР. Проголошення Української Народної Республіки (УНР). Внутрішня і зовнішня політика.

Всеукраїнський з'їзд рад у Києві. Харківський з'їзд рад. Народний секретаріат. Війна УНР з більшовицькою Росією. Бій під Крутами. Проголошення незалежності УНР. Окупація територій УНР більшовицькими військами. Червоний терор. Донецько-Криворізька, Одеська, Кримська радянські республіки.

Тема 19. Україна в боротьбі за збереження державної незалежності (1918–1921рр.)

Берестейський мир УНР з Центральними державами. Вступ німецько-австрійських військ в Україну. Конфлікт між УЦР та німецькою окупаційною адміністрацією. Конституція УНР. Гетьманський переворот. П. Скоропадський. Українська Держава. Внутрішня і зовнішня політика. Формування опозиції гетьманському режиму. Селянські повстання влітку-восени 1918 р. Утворення Директорії. Анулювання Берестейського миру. Падіння гетьманату. Утворення Західноукраїнської народної республіки (ЗУНР). Є. Петрушевич, К. Левицький. Д. Вітовський. Створення Української Галицької армії (УГА). Українсько-польська війна 1918–1919 рр. Окупація Північної Буковини Румунією. Події в Закарпатті. Директорія. С. Петлюра. Війна УНР з Радянською Росією. Трудовий конгрес. Акт

Злуки УНР та ЗУНР. Війська Антанти на Півдні України. Отаманщина. М. Григор'єв. Єврейські погроми. Махновський рух. Чортківська офензива. Перехід УГА за р. Збруч. Київська катастрофа. Денікінський режим в Україні. Білий терор. Більшовицький режим. Конституція УСРР 1919 р. Воєнний комунізм. Х. Раковський. Перший Зимовий похід армії УНР. Варшавська угода. Українсько-польський похід та його поразка. Другий Зимовий похід. Історичне значення Визвольних змагань українського народу. Культурне життя в Україні у 1918–1921 рр.

Тема 20. Українська СРР в умовах нової економічної політики (1921–1928 рр.)

Голод 1921–1923 рр. Терор голодом. Антицерковна кампанія. Українська Автокефальна Православна Церква. Українська Академія Наук. Впровадження та сутність неп. Соціально-економічні наслідки неп в Україні. Перша хлібозаготівельна криза 1927–1928 рр. Проголошення курсу на індустріалізацію. Утворення СРСР та статус УСРР. Політика «коренізації». Лікнеп. М. Скрипник. Розвиток науки. Всеукраїнська академія наук. М. Грушевський. А. Кримський. Культурне відродження. Літературна дискусія 1925–1928 рр. М. Хвильовий. Літературно-художні об'єднання. Кінематограф. О. Довженко. Театральне мистецтво. Л. Курбас. Образотворче мистецтво. М. Бойчук.

Тема 21. Утвердження тоталітарного режиму у 1929–1939 рр.

Утвердження диктатури Й. Сталіна. Культ особи. Хлібозаготівельна криза 1928–1929 рр. Курс на суцільну колективізацію сільського господарства. Розкуркулення. Голодомор 1932–1933 рр. – геноцид українського народу. Закон України «Про Голодомор 1932–1933 рр. в Україні». Форсована індустріалізація. «Шахтинська справа». Результати розвитку промисловості України в роки перших п'ятирічок. Масові репресії. ГУЛАГ. Зміни в соціальному складі. «Культурна революція». «Соціалістичний реалізм». Русифікація. Відновлення роботи університетів. Наука. Радянізація ВУАН. Репресії проти діячів української науки і культури. «Розстріляне відродження». Взаємозв'язок між складовими політики сталінського тоталітарного режиму. Наслідки сталінізму.

Тема 22. Західна Україна в 1921–1939 рр.

Українські землі у складі Польщі. Осадництво. Політична еміграція. Таємний університет. Розвиток промисловості та сільського господарства. Українська кооперація. Політичні партії та об'єднання. Українське національно-демократичне об'єднання (УНДО). Радикалізація українського національно-визвольного руху. Українська військова організація (УВО) та Організація українських націоналістів (ОУН). Є. Коновалець. Розкол ОУН. А. Мельник. С. Бандера. «Пацифікація». Культурне життя. Українські землі у складі Румунії. Політика румунського уряду. Татарбунарське повстання. Вхідження Закарпаття

до складу Чехословаччини. Політичні партії. А. Волошин. «Карпатська Січ». Карпатська Україна. Угорська окупація Закарпаття.

Тема 23. Україна під час Другої світової війни 1939–1945 рр.

Радянсько-німецькі договори 1939 р. Приєднання західноукраїнських земель до СРСР та УРСР. Політика радянзації. Масові репресії. Україна в планах нацистських окупантів.

Початок німецько-радянської війни. Оборонні бої літа – осені 1941 р. на території України. Евакуація.

Воєнні дії в Україні в першій половині 1942 р. Повна окупація України військами Німеччини та її союзників. «Новий порядок». Голокост. Остарбайтери. Проблема колабораціонізму.

Рух Опорута його течії. Радянське підпілля та партизанський рух. Український штаб партизанського руху (УШПР). Український національно-визвольний рух. Акт відновлення Української держави. Я. Стецько. Позиції діячів ОУН стосовно нацистської Німеччини.

Поліська січ. Створення Української повстанської армії (УПА). Боротьба УПА проти радянських партизан, польської Армії Крайової та нацистських окупантів. Трагедія польсько-українських відносин. Створення Української головної визвольної ради (УГВР).

Вступ радянських військ до східних областей України у 1943 р. Взяття Києва радянськими військами. Вигнання нацистських окупантів з території України у 1944 р.

Депортація кримських татар та інших народів Криму у травні 1944 р. Внесок українців у перемогу над нацистською Німеччиною та її союзниками. Наслідки Другої світової війни для українського народу. Людські та матеріальні втрати.

Тема 24. Україна в перші повоєнні роки (1945 – на початку 1950-х рр.)

УРСР – співзасновниця Організації Об'єднаних Націй. Початок «холодної війни». Україна у повоєнних міжнародних договорах. Адміністративно-територіальні зміни. Повоєнна відбудова господарства. Голод 1946–1947 рр. Грошова реформа. Ліквідація карткової системи. Радянзація та індустріалізація у західних областях України. Боротьба УПА та придушення національно-визвольного руху. Операція «Вісла». Ліквідація УГКЦ, репресії проти її духовенства. Й. Сліпий. Ідеологізація науки та культурного життя.

«Лисенківщина». «Ждановщина». Антисемітизм. Освіта. Впровадження семирічної освіти. Література. В. Сосюра, О. Гончар.

Тема 25. Україна в умовах десталінізації (1953–1964 рр.)

Становище України після смерті Й. Сталіна. М. Хрущов. Повстання політичних в'язнів у концтаборах. Лібералізація політики Кремля. Передача УРСР Кримської області 1954 р. XX з'їзд КПРС, засудження культу особи. Спроби реформування управління економіки. Характер реформ М. Хрущова.

«Молочна», «м'ясна» та «кукурудзяна» кампанії. Участь українців у засвоєнні цілих земель. «Відлига». Політична реабілітація жертв сталінізму. «Шістдесятники». Дисиденти. Опозиційний рух. Українська робітничо-селянська спілка. Л. Лук'яненко. Антирелігійна кампанія.

Тема 26. Україна в період загострення кризи радянської системи (1965–1985 рр.)

Концепція «розвиненого соціалізму». Спроби реформ. Економічна криза. Продовольча проблема. Війна СРСР в Афганістані. П. Шелест. В. Щербицький. Конституція УРСР 1978 р. Наука. Культура. Політика русифікації. Кіномистецтво. С. Параджанов. Ю. Ілленко. І. Миколайчук. Л. Биков. Опозиційний рух та його засади. Репресії. Правозахисний рух. Українська Гельсінська група. М. Руденко. В. Стус. В. Чорновіл. В. Марченко. «Самвидав».

Тема 27. Розпад Радянського Союзу та відродження незалежності України (1985–1991 рр.)

М. Горбачов. «Перебудова». Чорнобильська катастрофа. Зростання активності українського суспільства в другій половині 1980-х рр. Політичні реформи. Гласність. Пліуралізм. Закон УРСР «Про мови». Формування багатопартійності. Народний рух України. «Живий ланцюг» 21 січня 1990 р. Вибори до Верховної Ради УРСР 1990 р. Декларація про державний суверенітет України. «Революція на граніті». Створення Автономної Республіки Крим. Референдум 17 березня 1991 р. Спроба державного перевороту в СРСР. Акт проголошення незалежності України. Референдум 1 грудня 1991 р. і вибори Президента України. Л. Кравчук. Причини розпаду СРСР. Утворення СНД.

Тема 28. Україна в умовах незалежності

Початок державотворчих процесів. Заснування Збройних сил України. Затвердження державної символіки. Заснування інституту громадянства. Дострокові вибори Верховної Ради та Президента України 1994 р. Л. Кучма. Конституція України 1996 р. Вибори Президента України 2004 р. «Помаранчева революція». В. Ющенко. Вибори Президента України 2010 р. В. Янукович. «Євромайдан», «Революція Гідності», її причини та значення. «Небесна сотня». Повалення режиму В. Януковича. Дострокові вибори у 2014 р. П. Порошенко. Проблема впровадження державних реформ. Корупція. Тіньова економіка. Соціально-економічне розшарування. Впровадження гривні. Вступ України до Світової організації торгівлі (СОТ). Україна в міжнародних відносинах. Газові таторгівельні «війни» з Росією. Проблема російського впливу. Обрання Українцем Рад Європи. Ядерне роззброєння. Будапештський меморандум. Політика «багатовекторності». Збройна агресія Росії проти України. Анексія Криму. Сепаратизм та проросійський колабораціонізм. Антитерористична операція (АТО) на Донбасі. «Кіборги». Волонтерський рух. Зміни у Збройних силах України. Мінські угоди 2014 та 2015 рр. Угода про Асоціацію України з

Європейським Союзом. Культура, освіта, наука, спорт та релігійне життя в Україні. Багатоконфесійність. УГКЦ. Проблеми православ'я. Протестантизм.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ З ДИСЦИПЛІНИ «ІСТОРІЯ УКРАЇНИ»

1. Бойко О. Д. Історія України [Текст] : підруч. Київ : ВЦ «Академія», 2016. 717 с.
2. Плохій С. Брама Європи. Історія України від Скіфських воєн до незалежності. Харків : Клуб Сімейного Дозвілля, 2018. 493 с.
3. Гісем О. В. Історія України. Довідник та тести. Повний повторювальний курс, підготовка до ЗНО. Кам'янець-Подільський: Абетка, 2016. 588 с.
4. Дорошко М. Історія України : курс лекцій. Київ : Саміт-Книга, 2021. 472 с.
5. Історія України в особах: ХІХ століття : нариси про видат. діячів суспільно-політ. життя, яскравих представників науки, культури й мистецтва / В. С. Шандра (кер.) та ін. Київ : Україна, 2015. 367 с.
6. Історія України : курс лекцій / В. М. Щербатюк, О. В. Кузьминець, Є. С. Дурнов та ін. ; за ред. В. М. Щербатюка. Київ : Фенікс, 2014. 376 с.
7. Історія України [Текст] : довідник для підготовки до ЗНО / Н. М. Сорочинська, О. О. Мартинюк. Тернопіль : Навчальна книга Богдан, 2018. 608 с.
8. Кульчицький С. В. Історія України. Довідник для абітурієнтів та школярів / С. В. Кульчицький, Ю. А. Мицик, В. С. Власов. Київ: Літера-ЛТД, 2017. 544 с.
9. Палій О. А. Історія України. Київ : К. І. С., 2015. 594 с.
10. Тетарчук І., Дяків Т. Історія України. Навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 188 с.
11. Чечітко Ю. Т. Історія України : культурна спадщина: навч. посіб. Одеса : Фаворит, 2017. 104 с.
12. Шевченко А. Є., Кудін С. В., Камаралі С. Є., Гончаров А. В., Шевченко Д. А. Історіографічні студії : навч. посіб. Вінниця : «Твори», 2024. 252 с.
13. Історія України. Усе для підготовки для НМТ. Київ : Ранок, 2024. 128 с.
14. Мельник А. І. Історія України. Київ : ЦУЛ, 2022. 104 с.
15. Історія України: підручник для студентів неісторичних спеціальностей вищих навчальних закладів / О. М. Бут, М. І. Бушин, Ю. І. Вовк та ін.; за заг. ред. д.і.н., проф. М. І. Бушина, д.і.н., проф. О. І. Гуржія; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. Черкаси: ЧДТУ, 2016. 644 с.

Інформаційні ресурси. Бібліотеки

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Київ // <http://www.nbuv.gov.ua/>

2. Інтернет:

www.history.org.ua

Інститут історії Національної
Академії наук України

www.nbu.gov.ua	Національна бібліотека України
www.memory.gov.ua	ім. І.І. Вернадського
history.vn.ua	Український інститут національної пам'яті
www.http://www.thehistorynet.com	Книги та підручники з історії України та всесвітньої історії
www.nsta.org	Інформація з всесвітньої історії (англомовний сайт)
www.cossackdom.com	NSTA (Британське наукове співтовариство вчителів)
www.prostir.museum	Історія українського козацтва
	Музейний простір України

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ФАХОВОГО ІСПИТУ

Фаховий іспит проводиться у строки та згідно з Правилами прийому на навчання до Державного податкового університету в 2024 році.

Форма проведення – тестова.

Кількість тестових завдань в екзаменаційному білеті – 50.

Кожне завдання передбачає чотири варіанти відповіді один із яких правильний.

Тривалість тестування – 1 астрономічна година.

Складеним вважається додаткове вступне випробування за результатами якого вступник набрав не менше 50% від загальної кількості балів.

Максимальна кількість балів, яку може набрати вступник за результатами фахового іспиту становить 200 балів, правильна відповідь на один тест – 4 бали.

Шкала переведення кількості правильних відповідей у кількість балів, отриманих за результатами фахового іспиту за 100-бальною та 2-бальною шкалою

Кількість виконаних завдань	вірно тестових	Кількість балів, отриманих за результатами фахового іспиту	Еквівалент оцінки за 2-х бальною шкалою
25		100	Зараховано
Менше 25		Менше 100	не зараховано

ЗРАЗОК ЗАВДАННЯ ФАХОВОГО ІСПИТУ

Міністерство фінансів України
Державний податковий університет

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

для проведення фахового іспиту при вступі на
навчання для здобуття ступеня магістра
на основі ступеня бакалавра, магістра (ОКР спеціаліста) галузі знань
01 «Освіта / Педагогіка»
за спеціальністю 014 «Середня освіта» (з Історії України)
освітньої програми «Середня освіта (Історія. Правознавство)»

На виконання завдань тесту Вам дається 1 година. На кожне завдання пропонується 4 варіанти відповіді. Тільки один варіант відповіді є правильним. Ніяких виправлень у даних відповідях не допускається.

Вступне тестове завдання з 1 до 50 оцінюється 4-ма балами.

Варіант № ____

1. Яке античне місто було столицею Боспорського царства?
А. Херсонес.
Б. Фонагорія.
В. Феодосія.
Г. Пантікапей.
2. Позначте назву князівства, що розташовувалось на території сучасної України.
А. Рязанське.
Б. Володимиро-Сузальське.
В. Переяславське.
Г. Тураво-Пінське.
3. Позначте ім'я правителя Галицько-Волинської держави, який мав королівський титул.
А. Лев I.
Б. Лев II.
В. Роман Мстиславович.
Г. Юрій I.
4. Позначте подію, яка відбулася на території України в XV ст.
А. Перехід Чернігово-Сіверщини під владу Московського царства.
Б. Ліквідація Волинського і Київського удільних князівств.
В. Прийняття I Литовського статуту.
Г. Кревська унія.

5. Назвіть прізвище діяча церкви, противника об'єднання православної церкви і римо-католицької.

А. І. Потій.

Б. Г. Балабан.

В. К. Терлецький.

Г. М. Рогоза.

6. Битва від Пилявцями відбулася:

А.квітні 1648 р.

Б.травні 1648 р.

В.вересні 1648 р.

Г.серпні 1649 р.

7. Назвіть рік обрання П.Орлика гетьманом України.

А.1709 р.

Б.1710 р.

В.1711 р.

Г.1712 р.

8. В які роки тривала боротьба української старшини на чолі з П. Полуботком за збереження автономії України?

А.1722-1723 рр.

Б.1723-1724 рр.

В.1724-1725 рр.

Г.1725-1726 рр.

9. В якому році відбулося гайдамацьке повстання на Поділлі на чолі з Верланом?

А.1732 р.

Б.1733 р.

В.1734 р.

Г.1735 р.

10. В яких роках діяла Друга Малоросійська колегія на чолі з П.Румянцевим?

А.1734-1744 рр.

Б.1738-1745 рр.

В.1750-1764 рр.

Г.1764-1782 рр.

11. В якому році російський царизм заборонив відзначення 100-річчя від дня народження Тараса Шевченка?

А.1912 р.

Б.1913 р.

В.1914 р.

Г.1915 р.

12. Позначте подію, яка відбулася 28-30 червня 1940р.

- А. Включення Західної України до складу СРСР.
- Б. Приєднання Північної Буковини та Бессарабії до складу СРСР.
- В. Розстріл польських офіцерів в лісі під Смоленськом.
- Г. Напад Німеччини до СРСР.

13. В якому році відбулася аварія на Чорнобильській атомній електростанції?

- А.1977 р.
- Б.1982 р.
- В.1986 р.
- Г.1989 р.

14. Гасло «Слава Україні!» стало масово вживатися у суспільстві після:

- А. Проголошення незалежності України.
- Б. Помаранчевої революції.
- В. Революції гідності.
- Г. Революції на граніті.

15. Коли Вселенський патріарх Варфоломій надав томос Українській православної церкви?

- А. листопад 2018 р.
- Б. грудень 2018 р.
- В. січень 2019 р.
- Г. лютий 2019 р.

16. Про який судовий процес йдеться в цитованому документі: «На лаву підсудних сіло 45 осіб: академіки, професори, лікарі, священники, письменники, студенти та викладачі вищої школи, вчителі. Основним обвинувачуваним влада зробила віце-президента ВУАН С. Єфремова. Звинувачувальний вирок зайняв кілька номерів столичної газети «Вісті ВУЦВК»?

- А. Справу «Промпартії».
- Б. «Шахтинську справу».
- В. Справу «Спілки визволення України».
- Г. Справу «Українського національного центру».

17. Прочитайте уривок з історичного джерела та виконайте завдання.

«Експропріація непродуктивних класів, анулювання боргів, зосередження доходів від промисловості, держторгівлі (внутрішньої і зовнішньої) і всієї кредитної системи в руках держави і т. ін. — самі по собі дають можливість такого нагромадження всередині країни, яке забезпечує необхідний для соціалістичного будівництва темп розвитку індустрії». В уривку вказано на:

- А. Причини індустріалізації.

- Б. Джерела індустріалізації.
- В. Наслідки індустріалізації.
- Г. Етапи індустріалізації.

18. 1 вересня 1939 р., 22 червня 1941 р. — це дати:

- А. Початку Другої світової війни та Великої Вітчизняної війни.
- Б. Укладення Мюнхенської угоди та пакту «Молотова-Ріббентропа».
- В. Включення Західної України, Бессарабії та Північної Буковини до складу УРСР.
- Г. Проголошення незалежності Карпатської України та Акта про відновлення Української держави

19. Верховна Рада УРСР ухвалила Закон «Про економічну самостійність Української РСР» з метою:

- А. Втілення положень Декларації про державний суверенітет України.
- Б. Реалізації рішень Всесоюзного референдуму 17 березня 1991 р.
- В. Впровадження в Україні основних засад політики «перебудови».
- Г. Подолання наслідків державного перевороту 19-24 серпня 1991 р.

20. Що було однією з особливостей післявоєнної відбудови Української РСР (1945 — початок 1950-х рр.)?

- А. Широкомасштабне залучення висококваліфікованих європейських спеціалістів.
- Б. Першочергова відбудова галузей важкої промисловості, транспорту, енергетики.
- В. Використання західної фінансової та технічної допомоги за «планом Маршалла».
- Г. Спрямування основних капіталовкладень у сільське господарство, соціальну сферу.

21. Що гальмувало в Наддніпрянській Україні розвиток капіталістичних відносин на селі після селянської реформи 1861 р.?

- А. Виплата селянами викупних платежів.
- Б. Переселення іноземних колоністів.
- В. Створення військових поселень.
- Г. Виокремлення селянських наділів з общини.

22. Що прискорило процес руйнування традиційних галузей господарства західноукраїнських земель у другій половині XIX ст.?

- А. Масова трудова еміграція селянства.
- Б. Націоналізація промислових підприємств.
- В. Будівництво мережі залізниць.
- Г. Малоземелля українських селян.

23. Яке щоденне періодичне видання було започатковано Є. Чикаленком у роки революції 1905-1907 рр.?

- А. «Зоря Галицька».
- Б. «Громада».
- В. «Основа».
- Г. «Рада».

24. Який документ В. Винниченко назвав «..не чим іншим, як цинічним і провокаційним порушенням угоди 16 липня й одвертим бажанням видерти з рук українства всі його революційні здобутки..»?

- А. Резолюцію Харківського з'їзду рад «Про організацію влади на Україні».
- Б. Постанову З'їзду народів Росії «Про федеративний устрій Російської держави».
- В. «Тимчасову інструкцію Генеральному Секретаріату Тимчасового уряду на Україні».
- Г. «Маніфест до українського народу з ультимативними вимогами до Української Ради».

25. Другий «Зимовий похід» військ Армії УНР здійснено з метою:

- А. Допомогти Українській Галицькій армії в боротьбі з польською агресією.
- Б. Підтримати дії Революційно-повстанської армії Н. Махна.
- В. Підняти народне збройне повстання проти більшовицької влади.
- Г. Дезорганізувати тил білогвардійських військ генерала П. Врангеля.

26. Постанова РНК УСРР про занесення на «чорну дошку» колгоспів за «злісне саботування хлібозаготівель» призвела до:

- А. Ліквідації «куркулів» і «підкуркульників», виселення решти селян до Сибіру.
- Б. Конфіскації всього продовольства й посівного фонду, припинення постачання товарів.
- В. Надання екстреної продовольчої допомоги членам колгоспу за рахунок селян-одноосібників.
- Г. Вилучення господарського реманенту та примусове відправлення колгоспників на промислові новобудови.

27. Укажіть результат наступальних операцій радянських військ, здійснених у серпні-грудні 1943 р.

- А. Визволення Одеси, створення сприятливих умов для звільнення Південної України та Кримського півострова.
- Б. Звільнення Лівобережної України та Донбасу, початок визволення Правобережної України.
- В. Завершення визволення від нацистської окупації всієї території України в її довоєнних кордонах.
- Г. Звільнення Правобережної України та Молдавії, перенесення бойових дій на територію Румунії.

28. Що стало наслідком розгортання в СРСР стахановського руху?
- А. Уведення кримінальної відповідальності за запізнення на роботу.
 - Б. Заборона робітникам самовільно залишати підприємства.
 - В. Підвищення норм виробітку продукції.
 - Г. Запровадження семиденного робочого тижня.
29. Національно-визвольна боротьба українського народу проти окупантів у роки Другої світової війни відбувалася у формі:
- А. Підпільної та партизанської боротьби проти загарбників.
 - Б. Учасності регулярних українських армій у складі військ Антигітлерівської коаліції.
 - В. Загальнонаціонального антифашистського та антирадянського повстання.
 - Г. Страйків робітників і масових акцій громадської непокори.
30. Створення раднаргоспів у другій половині 1950 - першій половині 1960-х рр. призвело до
- А. Послаблення союзної номенклатури та посилення ролі місцевих керівників.
 - Б. Встановлення щомісячного авансування та пенсій за віком для колгоспників.
 - В. Переходу підприємств на повний госпрозрахунок у межах економічних зон.
 - Г. Відновлення товарно-грошових відносин і централізованого планування.
31. Про кого з громадських діячів ідеться в спогадах сучасника: «..за своїм покликанням і з ласки Божої – поет. Він поет не тільки непересічний, а рідкісний своїм талантом і культурою. Доля призначила йому в житті ще й роль політв'язня..»?
- А. П. Загребельного.
 - Б. В. Стуса.
 - В. В. Чорновола.
 - Г. С. Параджанова.
32. У якому році християнство запроваджено як державну релігію Київської Русі?
- А. 882 р.
 - Б. 911 р.
 - В. 945 р.
 - Г. 988 р.
33. Яку земельну власність князі, бояри та інші представники панівної верхівки в Київській Русі могли передавати в спадок, продавати, дарувати, обмінювати?
- А. Посад.
 - Б. Наділ.
 - В. Помістя.
 - Г. Вотчину.

34. Хто очолив повстання, про яке йдеться в уривку з історичного джерела: «Року 1637 козаки зібралися.. і вирушили на Кумейки супроти ляхів, але під Кумейками коронний гетьман Конецпольський, вдавшись до підступу, здолав козаків..»?

- А. Марко Жмайло.
- Б. Тарас Федорович.
- В. Іван Сулима.
- Г. Павло Павлюк.

35. У 1772 р. Галичина увійшла до складу володінь австрійських Габсбургів у результаті:

- А. Наполеонівських війн.
- Б. Російсько-австрійської війни.
- В. Австро-турецької війни.
- Г. Поділу Речі Посполитої.

36. Позначте ім'я князя який докоряв киянам такими словами : –Князю! Ти шукаєш чужих земель, а свою зневажаєш!||

- А. Аскольд.
- Б. Олег.
- В. Ігор.
- Г. Святослав.

37. Позначте факти, що стосуються життя й діяльності Ярослава Мудрого.

- А. Успадковував владу від князя Святослава.
- Б. Розгромив печенігів під стінами Києва.
- В. За його наказом було збудовано Десятинна церква.
- Г. Прожив 67 років.

38. Позначте назву книг різних творів грецьких авторів богословського навчального змісту, більша частина яких розтлумачує складці місця в Біблії.

- А. Літопис.
- Б. Ізборник.
- В. Євангліє.
- Г. Билини.

39. Позначте посаду, що має відношення до Запорізької Січі.

- А. Генеральний осавул.
- Б. Каштелян.
- В. Бургомістр.
- Г. Курінний.

40. Назвіть правителя Кримського ханства, із яким Хмельницький в 1648 р. уклав

військовий союз.

- А. Іслам-Гірей III.
- Б. Тугай Бен.
- В. Девлет-Гірей I.
- Г. Шахін-Гірей.

41. Яке висловлювання є правильним?

- А. Античні міста-держави у Північному Причорномор'ї виникли в результаті римської колонізації.
- Б. Античні міста-держави у Північному Причорномор'ї виникли в результаті розселення скіфів.
- В. Античні міста-держави у Північному Причорномор'ї виникли в результаті великої грецької колонізації.
- Г. Античні міста-держави у Північному Причорномор'ї виникли в результаті великого переселення народів.

42. У якому році було укладено перший з відомих договорів Русі та Візантії?

- А. 860 р.
- Б. 882 р.
- В. 907 р.
- Г. 944 р.

43. Грамота монгольського хана яка давала право на князювання?

- А. Орда.
- Б. Ясир.
- В. Ярлик.
- Г. Баскак.

44. Яка подія відбулася у доктні 1596 р. у м. Бересті?

- А. Укладання унії про об'єднання Польського Королівства і Великого князівства Литовського в єдину державу.
- Б. Відкриття церковного собору, що повинен був в цілому схвалити об'єднання православної церкви з католицькою.
- В. Єрусалимський патріарх Феофан відновив православну ієрархію в українських та білоруських землях.
- Г. Король Речі Посполитої Владислав У оголосив рішення про легалізацію правовної церкви у своїй державі.

45. Проти кого боролися гайдамаки?

- А. Проти російських дворян.
- Б. Проти турецьких синахів.
- В. Проти польських панів.
- Г. Проти татарських ханів.

46. Яку організацію у 1846 р. заснували М. Костомаров і М. Гулак?
А. Товариство об'єднаних слов'ян.
Б. Кирило-Мифодіївське братство.
В. «Руська трійця».
Г. Братство тарасівців.

47. В якому році відбулося скасування кріпацтва в українських землях, підвладних Російській імперії?
А. 1859 р.
Б. 1860 р.
В. 1861 р.
Г. 1863 р.

48. В якому році відбулося відкриття Новоросійського університету в Одесі?
А. 1862 р.
Б. 1864 р.
В. 1865 р.
Г. 1866 р.

49. В яких роках прокотилася промислова криза в Україні?
А. 1900-1903 рр.
Б. 1900-1905 рр.
В. 1901-1905 рр.
Г. 1902-1907 рр.

50. Коли виникають перші Ради робітничих депутатів у містах і селищах України?
А. 1902 р.
Б. 1903 р.
В. 1904 р.
Г. 1905 р.